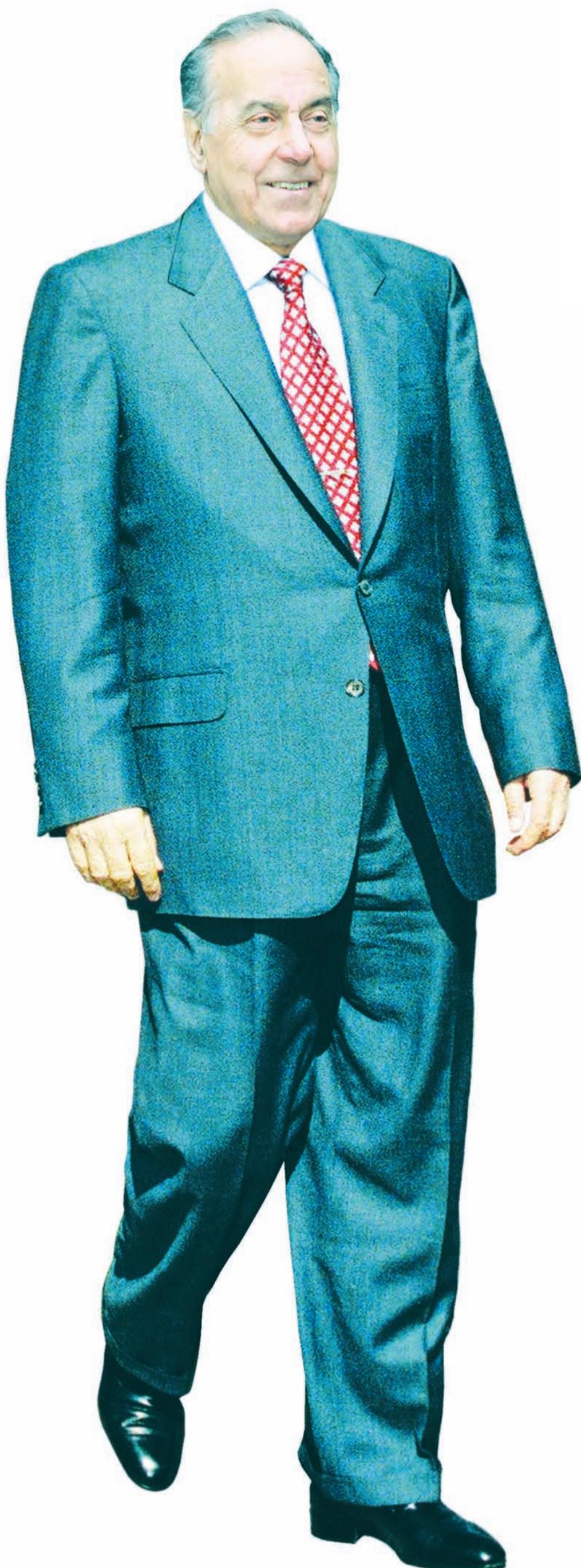

BÖYÜK AZƏRBAYCANLI

Bütün nailiyyətlərimizə
görə MƏKTƏBƏ,
MÜƏLLİMƏ borcluyuq

Heydər ƏLİYEV, ümummilli lider

- * Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən Azərbaycanlıyam.
- * Bizdə təhsil çox inkişaf edibdir. Azərbaycanda, demək olar ki, təhsil almayan adam yoxdur.
- * Təhsil hər bir dövlətin, ölkənin, cəmiyyətin həyatının, fəaliyyətinin mühüm bir sahəsidir. Cəmiyyət təhsilsiz inkişaf edə bilməz.
- * Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi bizim üçün ən əziz, ən qiymətli nailiyyətdir və bu nailiyyəti - dövlət müstəqilliyimizi daim qoruyub saxlayacağımız.
- * Bizim hər birimiz elmi dərəcəmizdən, biliyimizdən, təhsil səviyyəmizdən asılı olma-yaraq, bütün nailiyyətlərimizə görə məktəbə, müəllimə borcluyuq.
- * Təhsilimizin məqsədi gənc nəslə, uşaqlara təhsil verib onları gələcəyə hazırlamaqdır. Hər bir insan gərək, eyni zamanda vətəndaş olsun. Mütləq vətəndaş olsun. Dövlətinə sadıq, millətinə sadıq, ənənələrinə sadıq, xalqına sadıq vətəndaş olsun.
- * Milli ideologiyamızı hər yerdə tətbiq etmək üçün məktəblərdə Azərbaycan xalqının tarixinin tədrisinə çox ciddi fikir vermək lazımdır... Gənclərimiz öz tarixini, öz tarixi keçmişini gərək yaxşı bilsinlər. Çünkü mənəviyyatımız, gənclərin bugünkü və gələcək mənəviyyatı bununla bağlıdır.

Birgə əməkdaşlıq ümumi məqsədlərə çatmaq istiqamətində vacib həlqədir

“Təhsil, innovasiyalar və iqtisadiyyat” mövzusunda təhsil naziri Emin Əmrullayev, iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov, nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Rəşad Nəbiyevin iştirakı ilə panel müzakirəsi keçirilib.

“Təhsil, innovasiyalar və iqtisadiyyat” mövzusunda panel müzakirəsi keçirilib

Panel müzakirəsində çıxış edən təhsil naziri Emin Əmrullayev təhsil nöticələrinin uzun müddətə iqtisadi artım tempini müəyyən edən əsas element olduğunu vurğulayıb. Nazir bununla bağlı beynəlxalq qiyamətləndirmə tədqiqatlarından nümunələri diqqətə çatdırıb. Bu sahədə Azərbaycanın son illər ərzində uğurlu nöticələrini qeyd edən təhsil naziri eyni zamanda ümumi təhsil müəssisələrində rəqəmsal əhatəni təmin edəcək fiber-optik şəbəkələşmə layihəsinən dənənişib. 2021-2025-ci illəri əhatə edəcək bu şəbəkə nöticəsində ölkə üzrə şagirdlərin 75 faizi fiber-optik qoşulma ilə genişzolaqlı internet xidmətindən istifadə edə biləcək ki, bu da təhsildə rəqəmsal əlçatanlılığı artıracaq.

Nazir çıxışında “Rəqəmsal bacarıqlar” layihəsinin əhatə dairəsinin genişləndirilərkən növbəti tədris ilində bu layihəyə 200 min məktəblinin cəlb olunacağından deyib. Həmçinin təhsil naziri kibertəhlükəsizlik üzrə qısamüddətli kursların effektiv nöticə verdiyini bildirib.

Təhsil naziri növbəti tədris ilində fəaliyyətə başlayacaq SABAH magistraturasında müasir əmək bazarının tələbələrinə cavab verən yeni nəsil ixtisas imkanlarından da söz açıb.

Təhsil naziri Emin Əmrullayev hər iki həmkarına bu əhəmiyyətli tədbirə qatıldıqları üçün təşəkkür edib və birgə əməkdaşlığın ümumi məqsədlərə çatmaq istiqamətində vacib həlqə olduğunu vurğulayıb.

Iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov çıxışında dövlət başçısının rəqəmsallaşma, innovasiya sahəsinə xüsusi önəm verdiyini vurğulayıb və bu baxımdan müzakirə olunan layihənin əhəmiyyətini qeyd edib. İnsan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanının yaradılması “Azərbaycan-2030: sosial-iqtisadi inkişaf” dair Milli Prioritetlər”in əsas istiqamətlərindəndir. Iqtisadiyyat naziri yeni qabaqcıl texnologiyaların sürətli mənimsimiləşməsi, onların vətəndaşlara və biznes məraqlarına xidmət etməsi üçün həm dövlət qurumlarının, həm də biznesin Dördüncü Sənaye İñqilabının yeni çağırışlarına çevik uyğunlaşmalı olduğunu diqqətə çatdırıb. Bu baxımdan rəqəmsal bilik və bacarıqların inkişaf etdirilməsi, dövrün tələbələrinə uyğun kadr

potensialının formalşdırılması vacib amillərdəndir. İqtisadiyyatın bütün sahələrində rəqəmsal bilik və bacarıqlara tələb getdiçək artır. Mikayıl Cabbarov innovativ inkişaf üçün nazirliyin üç istiqamətdə foal iş aparacağını bildirib. Birinci istiqamət dövlət resurslarının bu və digər sahələr istiqamətləndirilməsinə dəstək verilməsidir. Digər istiqamətlər isə biznes dünyası ilə dialogun aparılması və özəl sektora dəstəyin göstərilməsi, vergi güzəştlərindən tutmuş, müxtəlif təşviqlərə qədər sistemli yanaşmalar olacaq.

Tədbirdə çıxış edən nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Rəşad Nəbiyev bildirib ki, innovasiyalara aparan yol yalnız təhsil və elmdən keçir. Rəhbərlik etdiyi İnnovasiya İşçi Qrupu çərçivəsində həyata keçirilən işlərdən dənənə nazir Azərbaycanda innovasiyaya baxış mövzusunda fikirlərini bölüşüb. “Biz innovativ nühiüt üç qatdan ibarət bir piramida ki mi təsəvvür edirik. Piramidanın alt, on zəruri qatını ölkədə sağlam dövlət idarəetmə sistemi təşkil edir. Əminliklə deyə bilərik ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən islahatlar bu təməlin möhkəmləndirilməsini təmin etmişdir və bu sahədə islahatlar davam edir. Piramidanın orta təbəqəsi elm və texnologiya tutumlu emal sənayesinin inkişafıdır”. Nazir bu baxımdan iki məsələnin vacibliyini vurğulayıb.

“Birincisi, elmi tədqiqatların inkişafıdır. İnnovasiyaya aparan yol ixtıralarla zengindir” deyən Rəşad Nəbiyev qeyd edib ki, tədqiqatlara qoyulan sərmayə sürətli şəkildə artmalıdır. “Təhsil təkliflərini elmi araşdırma məsləhətləri gücləndirmək lazımdır — universitetlərin burada oynayacağı rol əhəmiyyətlidir. İkincisi, elm və texnologiya tutumlu emal sənayesinin inkişafıdır. Davamlı startap ekosistemi piramidanın üst qatını təşkil edir”.

Rəşad Nəbiyev Milli İnnovasiya Strategiyasında bu məsələlərin nəzərə alındığını diqqətə çatdırıb.

Müzakirədə aidiyyəti dövlət qurumları ilə birgə özəl sektor və vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri də iştirak edib.

Tədbirin ikinci hissəsi sual-cavab sessiyası ilə davam edib.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 5 fevral tarixli 38 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Doktorantlara, ali təhsil, orta ixtisas və peşə təhsili müəssisələrinin, həmçinin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsinin tələbələrinə təqaüdlərin təyin olunması və ödənilməsi Qaydası”nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin sekizinci abzasını rehbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin təklifi nəsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini **qrara alıb**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 5 fevral tarixli 38 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (II kitab), maddə 380; 2017, № 4, maddə 672, № 5, maddə 1010, № 10, maddə 1918; 2018, № 11, maddə 2432, № 12 (II kitab), maddə 2741; 2019, № 4, maddələr 735, 762, № 8, maddə 1480; 2020, № 3, maddə 339, № 5, maddə 650) ilə təsdiq edilmiş “Doktorantlara, ali təhsil, orta ixtisas və peşə təhsili müəssisələrinin, həmçinin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsinin tələbələrinə təqaüdlərin təyin olunması və ödənilməsi Qaydası”nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin sekizinci abzasını rehbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin təklifi nəsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini **qrara alıb**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 5 fevral tarixli 38 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (II kitab), maddə 380; 2017, № 4, maddə 672, № 5, maddə 1010, № 10, maddə 1918; 2018, № 11, maddə 2432, № 12 (II kitab), maddə 2741; 2019, № 4, maddələr 735, 762, № 8, maddə 1480; 2020, № 3, maddə 339, № 5, maddə 650) ilə təsdiq edilmiş “Doktorantlara, ali təhsil, orta ixtisas və peşə təhsili müəssisələrinin, həmçinin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsinin tələbələrinə təqaüdlərin təyin olunması və ödənilməsi Qaydası”nda dəyişiklik edilməsi haqqında

1. 2.9-cu bəndə aşağıdakı məzmundə üçüncü cümlə əlavə edilsin:

“Bakalavriat (əsas (baza ali) tibb təhsili) səviyyəsinə dövlət sifarişi ilə “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 26.5-ci və 26.5-3-cü maddələrinə əsasən müsabiqədən kənar qəbul olunan tələbələrə birinci tədris ilinin birinci semestrində “adi” təqəyüd verilir.”.

2. 2.10-cu bəndə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“2.10. Magistratura səviyyəsinə dövlət sifarişi ilə qəbul olunan, imtahan verilen fenlər üzrə müəyyən olunmuş maksimal balın 91 faizini və daha çox bal toplayan tələbələrə birinci tədris ilinin birinci semestrində “əlaçı”, digər halda isə “adi” təqəyüd verilir.”.

Əli ƏSƏDOV,

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Bakı şəhəri, 4 may 2021-ci il

“Sosial baxımdan həssas əhali qrupuna aid edilən ailələrin üzvü olan tələbələrin təhsil haqqı xərclərinin ödənilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 13 aprel tarixli 138 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin sekizinci abzasını rehbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin təklifi nəsasən koronavirus (COVID-19) pandemiyasının mənfi təsirlərinin qarşısının alınması tədbirlərinin davam etdirilməsi ilə əlaqədər Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin təklifinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini **qrara alıb**:

“Sosial baxımdan həssas əhali qrupuna aid edilən ailələrin üzvü olan tələbələrin təhsil haqqı xərclərinin ödənilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 13 aprel tarixli 138 nömrəli Qərarının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 4, maddə 485) 1-ci hissəsinə “semestrleri (yarimillilikləri)” sözlərindən sonra “, elecə də 2020/2021-ci tədris ilinin yaz semestri (yarimili)” sözləri əlavə edilsin.

Əli ƏSƏDOV,

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Bakı şəhəri, 4 may 2021-ci il

Ulu öndərin genişməqyaslı fəaliyyətində təhsilin inkişafı prioritet sahə kimi mühüm yer tuturdu

Mingeçevir Dövlət Universitetində (MDU) ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 98-ci ildönümüne həsr edilmiş "Vətən mühəribəsində qazandığımız tarixi Zəfər Heydər Əliyev siyasetinin təntənəsidir" mövzusunda elmi-nəzəri konfrans keçirilib.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 98-ci ildönümünə həsr edilmiş elmi-nəzəri konfrans keçirilib

ki, Vətən müharibəsində "Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız Azərbaycan yoxdur!" deyən Ulu Önderin arzusunu reallaşdırıran ölkəmizin Prezidenti İlham Əliyevin xalqa müraciətə səyəldiyi "Mən bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, onun ruhu qarşısında baş eydim. Ürəymidə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətin yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdim! Bu, böyük qələbədir! Bu gün şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şaddır!" kəlamında Qarabağın işğaldan azad olunmasında Heydər Əliyev ideyalarının təntənəsi gözlə ifadə olunmadı.

Nazir müavini F.Qurbanov çıxışının sonunda qeyd edib: "Bu bir haqiqətdir ki, Vətən müharibəsində döyüşən Azərbaycan əsgərləri ya əvvəlki illərdə doğulub müstəqillik illərində təhsil alanlardan, ya da bu illərdə doğulub təhsil alan Vətən övladlarından. Müqəddəs savaş göstərdi ki, ister hərbçilərimizdə, isterse də cəmiyyətimizdə vətənpərvərlik ruhu kifayət qədər yüksəkdir. Çağdaş tariximizə qızıl hərflərlə yazılıb bu Qələbə Azərbaycanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin əsasını qoymuş və ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin uğurla aparlığı siyasetin notecisidir. Ancaq bu da etiraf edilməlidir ki, təhsil sisteminin bu işdə rolü danılmazdır.

Hesab edirik ki, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin Azərbaycan dövləti və milləti qarşısında misilsiz xidmətləri xalqımızın tarixi yaddaşında daim yaşayacaq. İller ötəcək, nəsillər bir-birini evəz edəcək, lakin Azərbaycan xalqının iftihari olan Heydər Əliyevin uzagqorən və müdrik siyaseti və strategiyası uğurlu gələcəyə gedən yollarımı daim işiqländiricəcək".

Daha sonra "Vətən müharibəsi Heydər Əliyev siyasetinin tarixi Qələbəsidir" mövzusunda çıxış edən Mingəçevir Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı İlham İsmayılov ümummilli liderin xalqarlıq missiyasından və tarixi Qələbəyə aparan yolda misilsiz xidmətlərinə söz açıb.

"İlham Əliyev: Ulu Öndərin vəsiyyətini reallaşdırın serkərdə" mövzusunda çıxış edən Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin üzvü Şahin Seyidzadə ümummilli liderin tarixi ədalətin bərpə olunması istiqamətində yorulmaz fəaliyyətdən çıxarmaga nail olmuş və təhsil islahatlarının aparılması üçün də əlverişli imkan yaradı.

"Heydər Əliyev: dahi şəxsiyyət və müasir Azərbaycanın qurucusu" mövzusunda çıxış edən MDU-nun rektoru Şahin Bayramov müasir Azərbaycanın memarı olan Heydər Əliyevin öz müdrikiliyi və uzagqorəni ilə global siyasetin aparıcı simalarından biri olduğunu vurğulayıb. O, ümummilli liderin layiqli davamçısı, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hazırda Qarabağ Mühəribəsində - Vətən Mühəribəsində inamlı qələbə qazanmışdır.

"Heydər Əliyev: dahi şəxsiyyət və müasir Azərbaycanın qurucusu" mövzusunda çıxış edən MDU-nun rektoru Şahin Bayramov müasir Azərbaycanın memarı olan Heydər Əliyevin öz müdrikiliyi və uzagqorəni ilə global siyasetin aparıcı simalarından biri olduğunu vurğulayıb. O, ümummilli liderin layiqli davamçısı, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hazırda Qarabağ Mühəribəsində - Vətən Mühəribəsində inamlı qələbə qazanmışdır. Müzeffər Azərbaycan Ordusu tərəfindən 30 ilə yaxın Ermənistanın işgali altında olan əzəli torpaqlarımız azad edildi. Bu əzəli şəhələrimizə qızıl hərflərlə yazılıb. Bu möhtəşəm qələbə xalqımızın inamını özünə qaytarmış, uzun illər ərzində doğma yurdularına qaytmaq eşiq ilə yaşıyan məcməbi köklərinin həsratına son qoymuşdur. Eyni zamanda bu qələbə bütün dünyada Azərbaycan dövlətinin və xalqının qürətini və sarsılmaz iradəsini, Ordumuzun güclərini nümayiş etdirmişdir. Bu qələbə Azərbaycanı sənəd məhəbbətə sevən ümummilli lider Heydər Əliyevin azadlıq ideallarının parlaq təzahürü kimi xüsusi əhəmiyyətlidir.

Daha sonra YAP Mingeçevir şəhər təşkilatının sədri Cavanşir Yusubov "Ümummilli Liderin siyasi portreti" MDU-nun genç müəllimi, Vətən müharibəsi iştirakçısı Qaragöz Kərimov "Heydər Əliyev ideyalarına sadıq Azərbaycan gəncliyinin Vətən müharibəsində feal iştirakı" mövzularında çıxışlar ediblər.

Elmi konfrans öz işini bölmə iclası ilə davam etdirilib.

2003-2021-ci illər ərzində 3300-dən çox məktəb binası tikilmiş və ya osası təmir edilmiş, 1 milyondan çox sağdırın təlim şəraiti əhəmiyyətli şəkildə yaxşılaşdırılmışdır.

Ulu öndər Heydər Əliyev hər zaman müəllim peşəsinə böyük dəyər vermiş, "Müəllim adı on yüksək addır. Mən yer üzündə müəllimlər yüksək ad tanımır" demis, bu yanından çıxış edərək müəllimlərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə bağlı davamlı qərarlar qəbul etmişdir.

Heydər Əliyevin müəllim peşəsinə sonsuz diqqəti dövlət başçıı İlham Əliyev tərəfindən osası qoyulmuş xaricdə təhsil onənləri son illərdə uğurla davam etdirilmişdir. Prezident cənab İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsil üzrə Dövlət Programı" təsdiq edilmiş, həmin Program çərçivəsində ümumiyyət 3558 nəfər dövlətətəmiz tərəfindən maliyyətədirilmək dərəcədən 32 ölkənin 379 aparcı universitetində təhsil almaq hüquq qazanmışdır. Həmin universitetlər Harvard Universitetindən tətbiq edilmiş 500 on güclü universiteti sırasındadır. Ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən təhsil sahəsində Ulu Öndərin başlığı ilə təhsilatların davamlılığını təmin etmək məqsədi ilə "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası" 2013-cü ildə təsdiq edilmiş, onun icrası hazırlıda ugurla davam etdirilməkdədir. Bu siyasetin davam kimi "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin bəyənəlxalq roqabətliyinin artırılması üzrə Dövlət Programı" təsdiq edilmiş və həyata keçiriləcəkdir.

Nazir müavini bildirib ki, Heydər Əliyevin Azərbaycan təhsilinin inkişafındakı müstəmlərindən biri də 1970-80-ci illərdə Azərbaycanın kənarda, keçmiş SSRİ-nin 50-dən artıq böyük şəhərinin 170-dən çox nüfuzlu ali məktəbində respublikamızın iqtisadiyyatı, elm, təhsil və mədəniyyətin 80-dən artıq sahəsini ehəd edən və ölkə üçün etibac duyulan 250-dən çox ixtisas üzrə 15 məndən artıq azərbaycanlı gənçin ali təhsil almışın, yüksək ixtisaslı mütəxəssisler kimi hazırlanmasına şərait yaratmışdır. İftixar etməli hələr ki, respublikadan kənarda milli kadr hazırlığı sahəsində aparılan siyasetin müəhmət istiqamətlərindən biri də milli hərbi kadrların yetişdirilməsidir. Həmin illərin on əhəmiyyətli hadisələrindən biri kimi keçmiş SSRİ-nin ali hərbi məktəblərinə azərbaycanlı gənclərin sistemli şəkildə göndərilməsidir.

1971-ci ildə Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Bakıda Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Məktəb yaradıldı və bu da Azərbaycanda hərbi məktəblər şəbəkəsinin sonrakı inkişafında müəhmət rol oynadı. İftixar hissə ilə qeyd edilməlidir ki, bu gün müstəqil Azərbaycanın Milli Ordu-suna rəhbərlik edən zabitlərin əksəriyyəti mehz Heydər Əliyevin xeyir-duası

12 məktəbimiz Beynəlxalq "eTwinning məktəbi" mükafatına layiq görülüb

Təhsil sahəsində müasir
texnologiyaların
tətbiqinin dünya
standartları səviyyəsinə
çatdırılması prioritet
istiqamətlərdəndir

"eTwinning Plus" layihəsi çərçivəsində təltifetmə mərasimi keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov bildirib ki, ölkədə təhsil sahəsində müasir texnologiyaların tətbiqinin dünya standartları səviyyəsinə çatdırılması həzirdə prioritet istiqamətlərdən biridir. Bu sahədə son illər ərzində görülən işlər bərədə məlumat verən nazir müavini "eTwinning Plus" layihəsinin xüsusi rəl oynadığını qeyd edib. Bildirilib ki, layihə çərçivəsində azərbaycanlı müəllim və şagirdlər Avropanın iştirakçıları ilə təcrübə və fikir mübadiləsi aparmaq, ortaqa dərslər keçmək, təhsilin inkişafı yönündə müxtəlif layihələr icra etmək imkanı əldə edirlər. Həmçinin, layihə iştirakçıları XXI əsr bacarıqlarının artırılması istiqamətində davamlı olaraq keçirilən beynəlxalq səviyyəyə təlim, vebinar və müsabiqələrdə iştirak edirlər.

Təhsil Sisteminin İnformasiyalasdırılması İdarəsinin rəisi Vüsal Xanlarov "eTwinning" layihəsinin Avropa İttifaqının Fasilesiz Təhsil Proqramının tərkib hissəsi olduğunu diqqətə çatdırıb və bildirib ki, Azərbaycan 2013-cü ildə bu layihəyə qoşulub. Layihənin uğurlu nöticələrini qeyd edən idarə rəisi eləvə edib ki, layihə üzrə Azərbaycandan indiyədək 2748 müəllimin iştirakı ilə 3160 təhsil layihəsi həyata keçirilib, Azərbaycan 2018-2019-cu tədris ilində, həmçinin cari tədris ilində "eTwinning məktəbi" mükafatı almış məktəblərin sayına görə 41 ölkə arasında 5-ci yer tutub, 2020-ci ildə ölkə üzrə 161 layihə Avropana keyfiyyət nişanına layiq görülüb.

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin müdürü Mehriban Vəliyeva ölkə üzrə müəllimlərin peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması, tədrisde müasir yanaşmaların tətbiqi və fənlərin integrativ tədrisi baxımından layihənin əhəmiyyətini vurğulayıb.

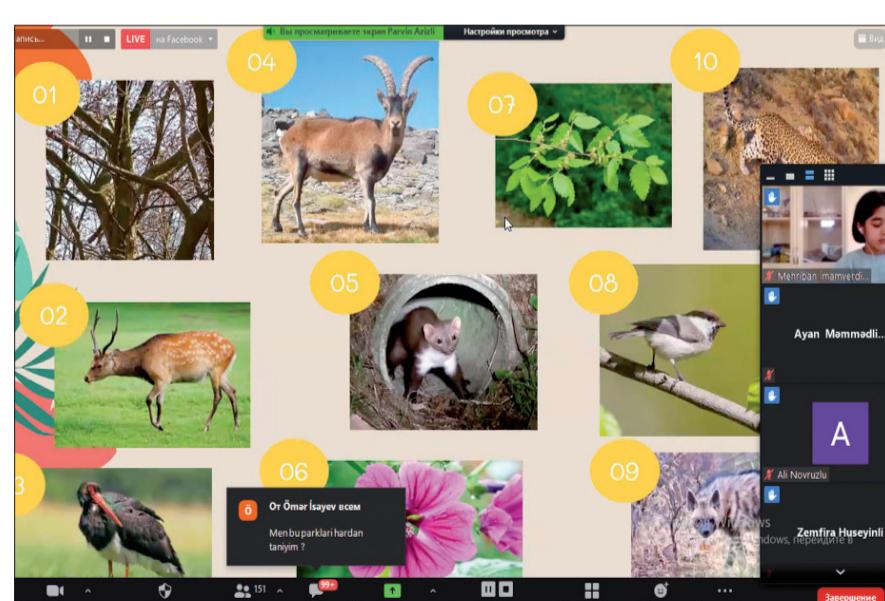
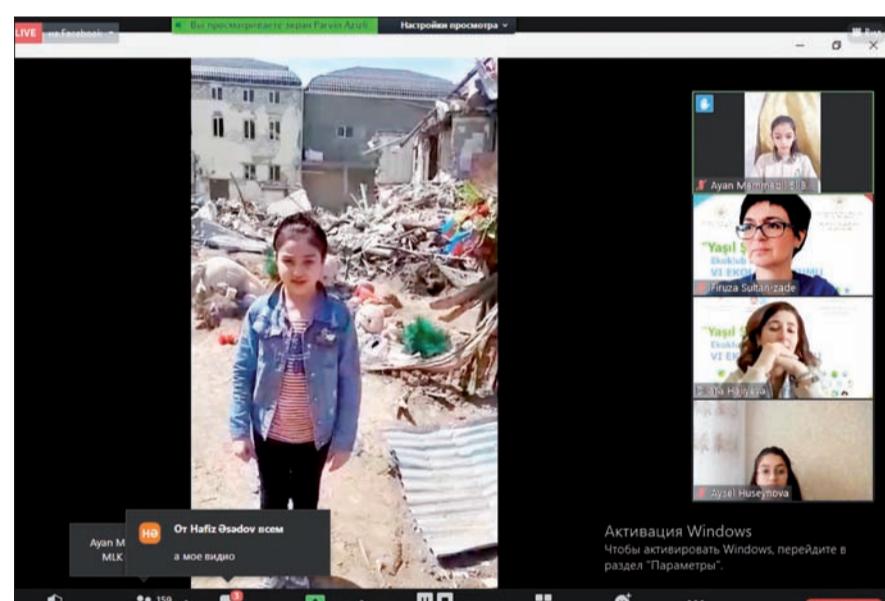
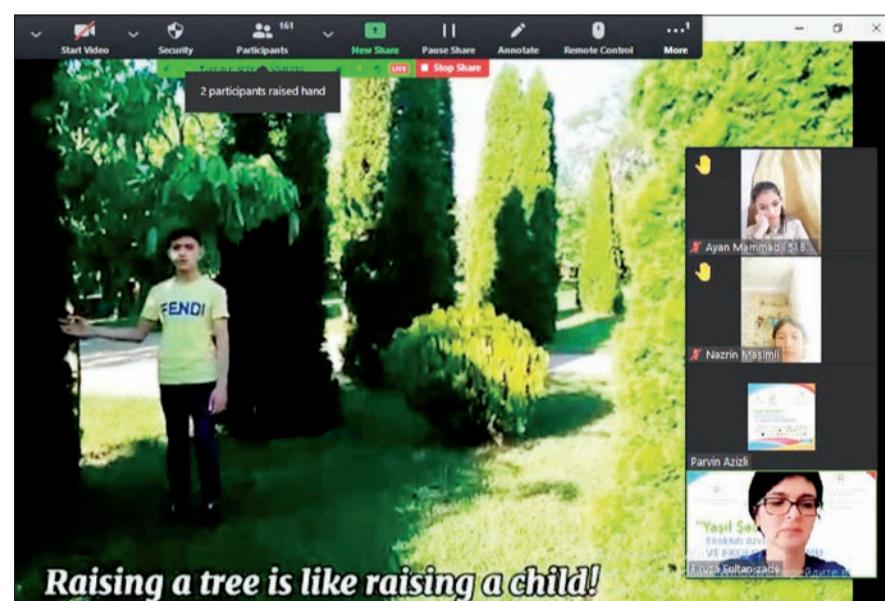
Daha sonra Təhsil Sisteminin İnformasiyalasdırılması İdarəsinin şöbə müdürü Fidan Nəcəfova layihə çərçivəsində keçirilən "eTwinning Məktəbi" müsabiqəsi bərədə məlumat verib. Qeyd olunub ki, hər il "eTwinning Plus" layihəsinin Avropa mərkəzi tərəfindən layihəyə qoşulmuş bütün ölkələrin məktəbləri arasında "eTwinning Məktəbi" müsabiqəsi keçirilir. Cari tədris ilində müsabiqəyə 41 ölkədən 18828 məktəb qoşulub. Müsabiqədə iştirak edən məktəblər tədris prosesində rəqəmsal texnologiyadan effektiv istifadənin və informasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, yenilikçi və yaradıcı yanaşmanın olması, müəllimlərin davamlı peşəkar inkişafı və digər meyarlar üzrə qiymətləndirilir.

Bildirilib ki, qiyomatlaşdırılmışın nəticəsi olaraq, bütün Avropa üzrə 2935 məktəb "eTwinning school" adına layiq görülüb və bunlardan 12-i Azərbaycan məktəbidir. Beynəlxalq mükafata layiq görülən məktəblər Bakı, Sumqayıt, Gəncə şəhərləri və İsmayıllı rayonunda yerləşir.

Sonda müsabiqədə qalib olmuş məktəb direktorlarına və müəllimlərinə sertifikatlar təqdim olunub. Eyni zamanda, müsabiqə qaliblərinə cari ildə onlayn peşəkar inkişaf proqramlarında və təlimlərdə ödənişsiz iştirak hüququ verilib.

Ekoklub üzvlərinin VI Ekoloji Forumu keçirilib

Ətraf mühitin qorunması və təbii sərvətlərdən davamlı istifadə gənc nəsildə yeni ekoloji bilik və bacarıqların formalamasından çox asılıdır

Forumun plenar sessiyasında ilin en aktiv ekoklub lideri olan Səməd Əlizadə 2020-2021-ci onlayn tədris ili üçün hazırlanmış "Yaşıl şəbəkə" ekoklublarının illik hesabatını təqdim edib. 10 ekoklub liderinin "Yaşıl iqtisadiyyat", "Yaşıl turizm", "Yaşıl aqrar", "Yaşıl ətraf mühit", "Yaşıl elm", "Yaşıl yaradılıqlı", "Yaşıl cəmiyyət", "Yaşıl texnologiya", "Yaşıl şəhər", "Yaşıl liderlər" ekoloji istiqamətləri üzrə təqdimatları və yeni tədris ilində ekoloji hərəkətə eləvə edilməsi üçün təklifləri müzakirə olunub.

Sonda ekoklub üzvləri tərəfindən "Dünyani dəyişəcək 30 saniyə" şüarı altında hazırlanmış qısa videoçəğiriş müsabiqəsinin qalibləri açıqlanıb, seçilmiş videoçəçərlərin nümayışı və məşhur beynəlxalq ekoloqların video mesajları yayılmış, gənc ekoloqlar üçün interaktiv yarışma təşkil olunub.

Forumun iştirakçıları diplomlarla təltif olunublar.

İndoneziyada təhsil imkanı

İndonezya hökuməti 2021-2022-ci tədris ili üzrə KNB (Kemitraan Negara Berkembang /İnkişaf etməkdə olan Ölkələr Tərəfdarılığı) təqəüd programı elan edib. Təqəüd programı bakalavriat, magistratura və doktorantura təhsil seviyyələri üzrə müxtəlif ixtisas istiqamətlərinin əhatə edir.

Təqəüd programına müraciət üçün son tərix 5 may 2021-ci il nəzərdə tutulub.

Təqəüd programı barədə ətraflı məlumatı elan (<http://htp.edu.az/uploads/fileuploads/2021/04/593debf56c249c180d866f09cf3c7bb.pdf>) vasitəsilə əldə edə bilərsiniz.

Yaponiyada təqaüdlü təhsil

Yaponianın Azərbaycandakı səfirliyi 2021-2022-ci tədris ili üzrə Yaponiya Dövlət Təqəüd Proqramı (MEXT) üzrə sənəd qəbuluna start verib.

Təqəüd programı üç istiqamət üzrə təklif olunur və təhsilin müxtəlif təhsil seviyyələrinin əhatə edir.

Təqəüd programına müraciət üçün son tərix 31 may 2021-ci il nəzərdə tutulub.

Təqəüd programı barədə ətraflı məlumatı elan (<http://htp.edu.az/uploads/fileuploads/2021/05/2fa04c0575949a19d4a2c346c5f21c5.pdf>) vasitəsilə əldə edə bilərsiniz.

Beynəlxalq ikili diplom programına müəllimlər üçün vakansiya

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (ADPU) ABŞ-in nüfuzlu ali təhsil müəssisəsi olan Corc Vaşinqton Universiteti ilə birgə magistratura seviyyəsində həyata keçirilən "Təhsil və insan kapitalının inkişafı" ixtisası üzrə beynəlxalq ikili diplom proqramına müəllimlər üçün vakansiya elan edir.

Ali təhsilli, minimum magistr dərəcəsi (PhD arzuolunandır), müvafiq sahə üzrə 5 illik iş təcrübəsi, Azərbaycan və ingilis dillərində səlis yazı və danışq qabiliyyətinə malik namizədlər aşağıdakı fənlər üzrə aspu_gwu@adm.dp.edu.az elektron ünvanına 15 may 2021-ci il tarixinədək müraciət ünvanlaya bilərlər:

- Riyaziyyat və statistika (Math & Statistics);
- Təhsildə bərabərlik, müxtəliflik və inklüzivlik (Equity, Diversity and Inclusion in Education);
- Təhsil psixologiyası (Educational Psychology);
- Məlumat əsaslı qərarvermə (Data Driven Decision-making);

Qeyd edək ki, "2019-2023-cü iller üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində həyata keçirilən beynəlxalq ikili diplom programı 2020-ci tədris ilindən həyata keçirilir. Proqramda tədris ingilis dilindədir.

Təhsil sahəsində global çağırışlara cavab verən layihə

"Azərbaycanda rektorlar konfransı" layihəsinin təqdimatı keçirilib

Avropa Komissiyasının Erasmus+ programı çərçivəsində Ali Təhsildə Potensialın gücləndirilməsi profili üzrə qrant müsabiqənin qalibi və Bakı Biznes Universitetinin koordinatoru olduğu "Azərbaycanda rektorlar konfransı" layihəsinin onlayn təqdimat mərasimi keçirilib.

Bakı Biznes Universitetində keçirilən təqdimat mərasimində Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov çıxış edərək Erasmus+ Proqramı çərçivəsində "Azərbaycanda Rektorlar Konfransı" adlı layihənin ilk Koordinasiya görüşünü iştirakçılarını Təhsil Nazirliyi adından salamlayıb, layihə iştirakçılarına uğurlar arzulayıb.

F.Qurbanov diqqətə çatdırıb ki, hazırda dünyada əsaslı qlobal dəyişikliklər baş verir. 4-cü sənaye inqilabı bəşəriyyətin bundan əvvəlki təcrübəsilə müqayisədə daha miqyaslı, əhatəvi mürəkkəbdir.

Rəqəmsal transformasiya-dövlətlər, cəmiyyətlər, biznes və vətəndaşlar üçün çox böyük imkanlar yaradır.

Qlobal dəyişikliklər dövrü, hadisələrin zənginliyi, többi ki, həyatın bütün sferaları üçün yeni çağırışlar, tələblər diktə edir.

Göründüyü kimi, biz əsaslı dəyişikliklər dövründə yaşayırıq: iqtisadiyyatın qloballaşması, cəmiyyətin informatlaşdırılması, yeni istehsal sahələrinin, texnologiyaların və səni intellektin inkişafı, ölkənin informasiya təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi - gələcək şəxsiyyətin kompetensiyalarını formallaşdırır.

Bu baxımdan qlobal problemlərin həll edilmesi, onların aradan qaldırılması üçün cəmiyyət hansı tip insanın formallaşmasından daha çox asılıdır.

Nazir müavini qeyd edib ki, müasir tələblərə cavab verən, yüksək mədəniyyətə malik şəxsiyyətin formallaşması üçün lazım olan milli və bəşəri dəyərləri cəmiyyət mükəmməl təhsil vasitəsilə vere bilər. Fəaliyyət istiqamətlərimizi müəyyənəşdirən konseptual sənədümüz olan Təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının əsas hədəfləri sırasında Azərbaycanın inkişaf Konsepsiyasına uyğun olaraq hər bir şəxs üçün bərabər, keyfiyyətli təhsil imkanlarının yaradılması, təhsil sisteminin institusional əsaslarının, infrastrukturun və insan resurslarının inkişafı etdirilməsi məsələlərinə xüsusi yer verilmişdir.

Bu sahədə Bolonya Beyannaməsindən irəli gələn başlıca prinsiplərin tətbiqi ilə bağlı Dövlət Proqramları qəbul edilmiş, xeyli layihələr həyata keçirilmişdir. Bununla yanaşı, son illerde aparıcı beynəlxalq təşkilatların statistik təhlilərini Azərbaycanda yerləşən ali təhsil müəssisələrinin reyting seviyyəsinin yüksəldilməsinin zəruri olduğunu göstərir. Bu da bizdən ali təhsilə yeni yanaşmalar tələb edir.

F.Qurbanov əlavə edib ki, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin və Bolonya prosesinin əsas hədəflərindən biri təhsilin beynəlxalqlıllığıdır. Azərbaycanda ali təhsilin Avropa

ali təhsil məkanına integrasiyasının sürətləndirilməsi, ali təhsil müəssisələrinin beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsi və universitetlərin beynəlxalq proqramlara daha fəal cəlb olunması əsas məqsədlər, prioritət istiqamətlər kimi qeyd oluna bilər.

Onun sözlərinə görə, dünya ali təhsilin beynəlxalqlıllığının bir neçə əsas istiqamətləri mövcuddur. Bunlar kurikulumun ümüməşəri mözəzmunun artırılması və beynəlxalq tələbələrin uyğunlaşdırılması, tədris və təlim prosesinin beynəlxalqlıllığının, akademik mobillik, tələbələrin xarici universitetlərə qismən müddətli təhsil səfərlərinin əlçatanlığı, müəllimlərin xarici universitetlərdəki tərefdəşlərlər ortaq tədqiqat işlərinə cəlb olunması və xarici ali təhsil müəssisələri ilə birgə ikili proqramlarının həyata keçirilməsidir. Qeyd olunan hədəflərə nail olmaq üçün Avropa Komissiyasının Erasmus+ Proqramının "Ali Təhsildə Potensialın Gücləndirilməsi" istiqaməti imkan verir. Bu günə qədər ölkəmizin ali təhsil müəssisələrində Avropa Komissiyasının sabiq Tempus Proqramı, sonradan isə Erasmus+ Proqramı çərçivəsində müxtəlif layihələr icra edilmiş və hazırlanmasına müsbət rol oynayaqdır.

F.Qurbanov əmin olduğunu bildirib ki, ali təhsildə bu qəbildən olan layihələrin həyata keçirilməsi bütövlikdə Azərbaycanda ali təhsilin Avropa Ali Təhsil Məkanına integrasiyası ilə yanaşı, ölkəmizdə ali təhsil sahəsində həyata keçirilən islahatlarda, eləcə də ali təhsil müəssisələrinin beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsində, müəllim-tələbə mobilliyində və beynəlxalq standartlara cavab verən kadrların hazırlanmasında müsbət rol oynayaqdır.

"Öminik ki, müasir dövrə belə layihələrin həyata keçirilməsi təhsil sahəsində qlobal çağırışlara effektiv şəkildə cavab vermək baxımdan öz layiqli təhfəsinə verəcəkdir".

Tədbirdə çıxış edən Bakı Biznes Universitetinin rektoru İbad Abbasov layihənin əhəmiyyətindən danışır. Rektor bildirib ki, layihənin məqsədi milli inkişaf strategiyalarına uyğun olaraq rektorlar konfransı vasitəsilə universitetlər arasında hərtərəflī eməkdaşlığı inkişaf etdirilməkdir. Rektor əlavə edib ki, layihənin uğurla icrası beynəlxalq seviyyədə müvafiq tərefdəşlərlə bəlik, bacarıq və təcrübə mübadiləsinin aparılması üçün faydalı əməkdaşlığın əsasını qoyacaq.

Layihənin koordinatorı Gülşən Bayramova isə 3 il müddətində həyata keçiriləcək layihədə görülecek işlər və layihənin gözənlənilən faydalari haqqında ətraflı məlumat verib.

Tədbirdə çıxış edən Avropa İttifaqının ölkəmizdəki nümayəndəliyinin rəhbəri Kestutis Yankauskas layihənin beynəlxalq əhəmiyyətinə və ali təhsil müəssisələrinin inkişafına verəcəyi təhfələr baxımdan önmənine toxunaraq uğurla həyata keçiriləcəyinə inandığını vurgulayıb. Avropa Universitetlər Birliyinin, Polşa, Finlandiya, Lita, Portuqaliya və İspaniya rektorlar konfransının nümayəndələri də layihəyə dair fikirlərini və Avropa təcrübələrini bölüşür.

Azərbaycan universitetlərinin rektörleri və rəhbər şəxsləri, eyni zamanda, Erasmus+ Azərbaycan ofisinin rəhbəri də çıxış edərək yeni çağırışların müşahidə olunduğu müasir təhsil sisteminde universitetlərin daha sıx eməkdaşlığınn zəruriliyini və layihənin bu istiqamətdə müsbət nəticələr verəcəyinə əminliklərini vurgulayıblar.

Azərbaycanşunaslığın tədqiqi və tədrisində Heydər Əliyev ırsının rolü

Bu məqalədə biz tariximizin ən yeni mərhələsində azərbaycanşunaslığın elmi-nəzəri istiqamət kimi inkişafına və forma-

laşmasına zəmin yaradan amilləri ön plana çəkməyi, bir neçə nəsil Azərbaycan ziyalılarının klassik ırsı üzərində formalanmış milli-ideoloji platformanın Heydər Əliyevin ideya və təşəbbüsleri işçığında inkişafına nəzər salmağı, Qarabağın və işgal altında olan digər torpaqlarımızın azad olunması uğrunda Vətən müharibəsində, şübhəsiz ki, xalqımızın birliyinə və ruh yüksəkliyinə, qələbəmizə xidmət etmiş azərbaycanlıq ideyalarının tədqiqi və tədrisi məsələlərinə diqqəti yönəltməyi qarşıya məqsəd qoymuşdur.

Elmi-nəzəri-ideoloji platforma olaraq bugün azərbaycanşunaslıq kifayət qədər yüksək elmi-metodiki səviyyədə təhlil və təsdiq olunub. Artıq bizi də azərbaycanlıq dönyagörüşü və azərbaycanşunaslıq elmi baredə dolğun təsvirlər, milli-mənəvi, milli-mədəni, milli-ideoloji təbliğat mexanizmləri formalanıb. Bəli, mübahisəs olaraq təsdiq edek ki, bu gün elmimiz ümumtürk tarixi-mədəni kontekstində, türk-islam sivilizasiyaları mövcudluğundan, Azərbaycan superetnosu varlığından doğan bütün reallıqların məcmusunu özündə əzx edə bilən, dil, ədəbiyyat və folklorumuzun, tarixi gerçilik və yaddışımızın tipik və təsirli nümunələrinə istinad edən ciddi azərbaycanşunaslıq elmi-nəzəri platformasını təqdim edib. Bu platformanın təşəkkülüne və təsdiqinə gedən yoluñ final mərhələsinin Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin "Müştəqil Azərbaycan Dövlətinin əsas ideyası azərbaycanlıqdır. Hər bir azərbaycanlı öz milli mənsubiyyətinə görə qürur hissi keçirməlidir..." tezisi ilə bağlığı heç kəsər şübhə doğurmur. Bu proseslərin sürətlənməsi məhz 90-ci illerin sonu - 2000-ci illerin ilk onilliyinə, diaspor təşkilatlarının yaradılması, dünya azərbaycanlılarının ilk qurultaylarının keçirilməsi dövründə təsadüf edirdi. İctimai-siyasi hadisələr elmi təfəkkürdə və ölkənin tədris mühitində azərbaycanlığın və azərbaycanşunaslığın intişarına vəsile oldu. Buna güclə və təkan verən isə ister dilişimizde, isterdə səfahı və yazılı ədəbiyyatımızda mövcud olan söz və düşüncə bazası, milli birlək ideali və azadlıq axtarışları idi. Qənaətim budur ki, biz son-on beş il ərzində azərbaycanlılığı və azərbaycanşunaslığı elmimize, tədris və saitlerimizə, orta və ali məktəb dərsliklərinə, sınıf otaqları və universitet auditoriyalarına, mətbuatımıza getirməyi, böyük mədəni olan gənc nəslini milli, Vətənimizə və xalqımıza məhəbbət rühunda tərbiyə etməyi bacardıq, onların vətənpərvərliyi sayəsində ikinci Qarabağ savaşında zəfər çalıq. Ali Baş Komandanın çağırışını ilə xalq dəmir yumruq kimi azərbaycanlıq ideyaları tərafında və Azərbaycan amalları uğrunda birləşməyi bacardı... Böyük güclərin böyük və makrılı planlarının boş çıxması Türk birliliyi təfəkkürünü, Avrasiyanın köklü və nəhayətsiz tarixi-mədəni ırsına məxsusluğumuzu dərkətme prosesindən keçdi. Ciddi itkişlərə yaşıdığını bir an belə unutmadığımız 30 il bizi nə qədər eziyyət və itkişlər gotırsı da, azərbaycanlıq idealları, milli qeyrət və təşəbbüs ehtirasları xalqımıza yaranmış şəraitdə müşa-

hidəsi çətin seziñən passionarlıq möqamına yetirdi. Görkəmlı şairimiz Bəxtiyar Vahabzadənin ifadə etdiyi kimi, bir annan eşqi bir, yolu bir, dili bir, dini bir, ilı bir, ayı bir iki oğlu bu tarixi möqamda bir yero goldı. Avrasiya tarixi-mədəni arealının əsl varisleri olan türk xalqları və ölkələrinin gerçek tarixi birliyi üçün əzəməti bir sahifa açıldı...

Təəssüf ki, sovet illərində məktəbdə tədris olunan Azərbaycan tarixi üzərə dərsliklərdə xalqımızın çoxşərlik şanlı tarixi öz əksini tapmadı. Lakin zaman-zaman ayrı-ayrı soxşərlərin göstərdiyi tarixi şücaət, həyatlarını böyük təhlükə altına atمالarı sayəsində tarixi və qan yaddaşımız qorundu. Öten əsrin 50-60-ci illərində Mirzə İbrahimov və Şıxəli Qurbanov kimi böyük Azərbaycan ziyalıları ana dilinin işlədilməsi, milli dəyərlər və ənənələrin bərpa problemini gündəmə gətirdilər. 60-ci illər Azərbaycan ədəbiyyatı xalqın təhələşüründə qorunub qalan, artıq unudulmada olan anlayış və məfhumlara can verdi. 1978-ci ildə Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə respublika Konstitusiyasında Azərbaycan dilinə Dövlət dili statusu verildi.

80-ci illerin sonundan Dağlıq Qarabağ ətrafında qurulan edən hadisələr milli ruhun yüksəlməsi və milli dirçəlisin baş qaldırması ilə müşayiət olundu. Qanlı 20 Yanvar xalqımızın iradəsinin qurğuşa müyəssər olmadı, əksinə onun azadlıq və müstəqillik arzularını alovlandı. Bu tarixi mərhələdə Heydər Əliyev kimi dünyada səsi və sözü eşidilən liderə malik xalq hələ sovet rejimi çökənməsi Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə Naxçıvanda üçrəngli bayraqın bərpa etdi. Digər sovet respublikalarından fərqli olaraq müstəqilliyimiz ağır itkişlərə bahasına elan və təmin olundu. Məhz Ulu Öndərin təşəbbüs və çıxışları ilə elmi-nəzəri və milli-ideoloji platforma kimi artıq 90-ci illerin ikinci yarısında azərbaycanşunaslığın gündəmə getirilməsi elmi-nəzəri və ictimai-siyasi dairələrde güclü canlanmaya səbəb oldu. Təbii ki, qədim tarixə, dövlətçilik ənənələrinə malik 50 milyonluq xalq öz milli-ideoloji platformasının basısimi artıq çıxın qoymuşdu. Müştəqiliyin və dövlətçiliyin yeni - növbəti mərhəlesi tarixi təcrübəyə əsaslanaraq mövcud olmuş və hətta elmi-nəzəri status daşımış anlayış və məfhumlara yeni məhiyyət verməyi tələb etdi. 100 illik yubileyini qürurla qeyd etdiyimiz birinci müstəqillik dövründək və o dövrde formalanmışda olan milli-ideoloji anlayışlar, elmi-nəzəri baxışlar, eləcə də Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyətinin fəaliyyətinin ana xəttini təşkil etmiş Əli

bey Hüseynzadənin Türkşəmək, islamlaşmaq və avropanlaşmaq prinsipini sonradan sovet ideoloji təpkinisinin təsirində orla arxivləşdirildi. Öten əsrin 20-ci illərində I Türkoloji qurultayın keçirilməsi, latin qrafikasına keçid, türkçülük ideyalarını, Azərbaycan sevdasını könüllərdə və yaddaşlarda yaşatmaqə ünvanlanan Hüseyin Cavid şeiri və mənzum dramları, Almas İldırım, Əhməd Cavad, Məmməd Hadi, Mikayıł Müşfiq və b. poeziyası, Əli bəy Hüseynzadə, Əhməd bəy Ağayev, Əhməd Cəfərəoglù, Cəlil Məmmədquluzadə, Ömer Faiq Nəmanzadə və digər mütəfəkkirlərimizin ırsı artıq o zamanlardan azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü idi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü idi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü idi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu qoruyub saxladı. Azərbaycan mühacirəti nümayəndələri azərbaycanşunaslığın özüllünü qoymaqda idi. Bu, elə bir möhkəm özü ididi ki, sovet ideologiyasının tügən elədiyi dövrde belə onillərlə Azərbaycan fundamental elmi və humanitar təfəkküründən türkologiya çıxdaş edilib, Bakı sovet türkologiya məktəbinin mərkəzi statusunu

Qarabağ gündəliyi

"Güllə qolumu siyırıb keçərək beynimə girmişdi"

Son döyüşü Füzuli rayonunun Merdinli kəndində olub. Oktyabrın 8-də aldığı ağır yaralardan sonra iki gecə, 3 gün sağ qalmaq üçün mücadilə edib, sözün əsl mənasında, ölüm-dirim savaşı verib. Ölümü də son çərə olaraq göz önünde tutub. Hər an barmaqı tətikdə ölümün gözüne dik-dik baxıb, yaşamaq üçün ölməyə də, öldürməyə də hazır olduğunu göstərib.

Babək Cəfərov vətən uğrunda əlində silah götürən minlərlə vətənpərvər gənclərdən biridir. Sınıfdan sənərə uzanan yolda xəyalında ancaq Qarabağımızda bayraq qaldırığı anı canlandıırıb.

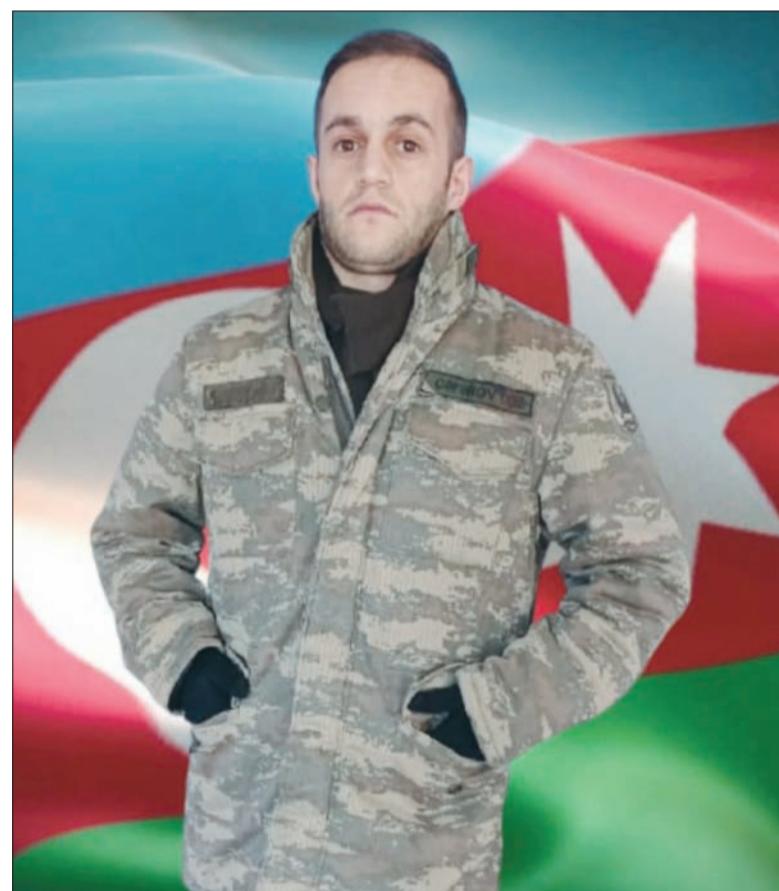
Güneşli Azərbaycanın Güneşli kəndində riyaziyyat müəllimidir Babək müəllim. Lərik rayonunun Buzevir kəndindəndir. 1995-ci il doğumludur. Mayın 10-da 25 yaşındı qeyd edəcək.

Orta təhsilini Lərik şəhər M.Baxışov adına 3 nömrəli tam orta məktəbində tamamlayıb. Sumqayıt Dövlət Universitetində Riyaziyyat və İnformatika müəllimiyyi ixtisası üzrə təhsil alandan sonra Lərikin Sors kənd məktəbində müəllimliyə başlayıb. 2019-cu ildə müəllimlərin işə qəbulu müsabiqəsinə qatılıb və uğur qazanaraq Astarənin Sumrud kəndinə müəllim təyin olunub. Sonradan yerdeyismə ilə Lərik rayonunun Güneşli kəndində qaydırıb.

Dağıdılmış evlər əsas sığınacağımız idı

2016-ci ildə Naxçıvanda hərbi xidmət keçib. 1 il quru qoşunlarında atıcı olaraq xidmət göstərib. Vətən mühərbiyi başlayandə təlimlərdən dərhal sonra Füzulidən döyüşlər qatılıb. Elə ilk gündən irəliləyən, qəlobo qazanın, zəforə suşamış bir Ordunun sıralarında olmağın qürurunu yaşayıb: "Qızığın atışmaya, güclü müqavimətə, çətin döyüş şəraitinə baxmayaq, hər gün irəliliyərdik. Sentyabrın 29-da başlayan əməliyyatda iştirak edirdim. Tikililərin arası ilə hərəkət edərək özümüzü zərbədən, güllə və qəlpəldən qorumağa çalışırdıq. Dağıdılmış evlər döyüş meydanında bizim əsas sığınacağımız idı".

Həmvətənlilərinin tikdiyi, daşlaşdırış üstə qoymağlı illər almış evlərdən 30 il ərzində qalan da elə o daş-

lar idi. Bir vaxtlar bir evi yuvaya çeviren həmin daşlar illər sonra odalovun ortasında o məllətin balalarını siğınacaq, daldalanacaq olmuşdu.

Yağış, qəlpə və PUA-lar

Döyüşü Babək Cəfərovun daşıdığı hadisələr Füzulinin Qaranxbəylə kəndində cərəyan edirdi. Düşmən çıxarılmış, kənd alınmışdı. Ancaq kəndə yerləşən Azərbaycan ordusunun işi bitməmişdi. Çünkü sıradə hələ uzun bir yol vardi, axı, Şuşaya, Xankəndinə hələ çox qalırdı. Sıradakı isə Merdinli kendi idi: "Əməliyyat tapşırığı verildi. Hücuma keçdi. Düşmənin mövqeyi yuxarıda olduğundan əməliyyat şəraitini bizim üçün çox ağır idi. Irəlilmək asan deyildi. Bir mayorumuz şəhid oldu, minamyyot əsgərlərimizdən birinin ayaqlarını, başqa birisinin başını apardı. Çoxlu yaralanımız oldu. Tapşırımız belə idi:

ləngimək, dayanmaq olmazdı. Döyüş tapşırığını vaxtında yerinə yetirə bilmək üçün bütün yüklerimizi atıb hərəkət qabiliyyətimizi asanlaşdırıb. 20 nəfər döyüşü ilə yola davam edirdik. Snayper gülələri, minamyyot qəlpələri yanımızdan, o tərəf-bu tərəfimizdən keçirdi. Atəş altında xeyli irəlilədiük".

Geriyə yol yox idi Qarabağ həsrəti həkayələrlə böyükən azərbaycanlı gənclər üçün: "Biz koordinatörler ötürür, artilleriyamız həmin mövqələri vurur, sonra biz həmin mövqeyə daxil olurduk. 15 nəfər qalmışdıq. Dincəlmək üçün bir nəçə saat fasile verdik. Səhər minamyyot atəşini səsinə oyandıq. Çox keçmədən mühəsirəyə düşdüyümüzü anladıq. Üstümüze yagan gülələrdən yayınb irəlilməyə çalışırdıq. Bu vaxt qolundan yaralandım. Buna baxmayaq hərəkətə davam etdim. Ancaq bu dəfə PK gülləsi ayağından deydi və yuxıldı. Komandirim İlham Dadaşov arxaya çevri-

lib bir xeyli tərəddüdlə mənə baxdı. Hiss edirdim ki, irəli getmek barədə düşünür, amma məni də atəş altında qoymaq istəmir. Mənə tərəf golib kolların arasına sari sürüyərək atəş altında çıxardı. Avtomatlارımızı hazırlı vəziyyətdə saxlayıb gözləməyə başladıq. Qanaxmam vardi, bərk susamışdım. Ancaq su yox idi. Komandirim qanaxma olmasın deyə yaralarımı çəkməmim ipləri ilə bağladı. Kollarından böyürtükən derib həm özü yeyir, həm də mənə verirdi. Belə davam edə bilməzdi. O da silahı hazır vəziyyətdə elime verib kömək dəlincaq getdi. Uzun müddət keçdi. Bir azdan komandirim əlinə su ilə geldi. Suyu birnəfəsə içdim. İlham məni qaldırdı ki, aparsın. Ona ağırlıq düşməsin deyə mən də boyundan bərk-bərk yapışdım. Sürüyərək məni oradan çıxarmağa çalışırdı. Ancaq ikimiz də yorğun idik. Taqətimiz qalmamışdı. Komandirim anlaşı ki, məni bu cür aparmağa gücü çatmayıacaq. Nə qədər ki, daldalanacaq yerlər vardi, gedə bilirdik. Açıqlıqla hərəkət etmək mümkün deyildi. Görüb vurur, snayperlər hərəkət eləməyə imkan vermirdi. Daha bir gecəni daldalanacaqda qalmalı olduq. Atışma səslerini eşidirdik. Komandirim yənə məni qoyub getdi. Bir də səhər qayıdı. Xeyli arxaya gedib, ancaq əsgərlərimizi tapmayıb. Bir az dincəlib yənə getdi.

"Mən erməni deyiləm!!!"

Babək Cəfərov yaralandıqdan sonra yaşıdları arasında bəlkə də on ağır olanı hadisəni belə xatırlayır: "Bir müddət sonra oldum yerə 2 əsgər yaxınlaşdı. Bizi zimkilərdən yurdılər. Əsgərlərimizə ərzaq aparırdılar. Hərəsi bir tərəfindən yapışib məni dərədən keçirdilər. Ancaq onlar da yolda bir

daldalanacaq yer tapıb meni orada qoydular. Dedilər ki, ərzağı təcili çatdırırlırlar, gecikə bilməzərlər. Qayıdanda da mənim yanından geldilər. Mənə də yemək verdilər. Bir müddət sonra gördüm ki, iki əsgər dərənin aşağı hissəsiyle gəlir. Əl eləyib səslədim, kömək istədim. 20 metrədək məsafədə dayanıb siyahı mənə tuşlaşdırıb. Erməni ola biləcəyimi düşünürdülər. Dedim ki, Azərbaycan əsgəriyəm. İnanmaq istəmirdilər. Düşnürdülər ki, minanın üstündə oturmuşam, onları da yanına çəkirem. Çünkü tərəpə bilmirdim. Əmin olmaq üçün çoxlu suallar verdilər. Böülüyüm, hansı rayondan olduğumu soruştular. Sonra hərəsi bir qolumdan yapışib məni oradan uzaqlaşdırırdılar. Sonra 5-6 nefər sanitər golib əvvələc ilkin tibbi yardım göstərdi, sonra isə məni döyüş bölgəsindən uzaqlaşdırırdılar".

Mühərbiyin izləri

Babək Cəfərovun film kimi günləri bitdi, yenidən reallığa döndü. Bundan sonra sağalma dövrü başladı. Əməliyyat keçirdi, hospital-hospital gəzdi. Gəndərlidiyi xəstəxanalarda gülənlər müalicə aldı. Başqa necə olacaqdı ki? Elə asan sağlanacaq yaralar deyildi alındı yaralar: "Çox rahat şəkildə qolumu hərəkət etdirirdim deye qolundakı yaranın yüngül olduğunu düşünürdüm. Ancaq xəstəxanada müdaxilə zamanı məlum olub ki, gülələ qolumu siyirəraq bədnimə keçib. Həkimlər həmin gülənlə belimdən çıxardıqlarını dedilər. Qolumu siyirəraq keçərək belimə girmişdi".

Fevralın 18-də Ordudan terxis olunaraq evinə qayıdan Babək müəlliminin ayağı da hələ sağlamayıb. PK-nin aqidiyi yaranın, dəlik-deşik etdiyi sümüklerin bərpası üçün İlizarov aparatını hələ ayağında gəzdirir. Ancaq yaraları bir-bir saqlanacaq. Sonra o izləri Vətən mühərbiyin izi kimi qürurla daşıyacaq. Yara izləri heç yox olmayıcaq, sümükleri hələ çox sizlayacaq. Amma bilir ki, o sizlətyə dözə bileçək. Çünkü bu sizlətin torpaq itkisinin ürəklərə vurduğu ağrı qədər yara olmadığını yaxşı bilir.

Ruhiyə DAŞSALAHLİ

Əcnəbi tələbələr Hərbi Qənimətlər Parkında

Mayın 4-də Təhsil Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə ölkəmizdə təhsil alan əcnəbi tələbələrin Hərbi Qənimətlər Parkına sefəri təşkil olunub.

Tədbirdə 49 ölkədən olan 71 əcnəbi tələbə, ali təhsil müəssisələrinin nümayəndəleri və Təhsil Nazirliyinin emekdaşları iştirak edib. Səfər çərçivəsində 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində eldə edilmiş şanlı qələbə barədə məlumat verilib. Azərbaycan ordusunun azmını və qotiyəti herbi qənimətlər fonunda nümayiş etdirilib, eləcə də digər zəruri məqamlarla tanışlıq təşkil edilib.

Sonda iştirakçıların tövüsürləri dinlənilib, onlarla xatirə şəkli çəkdirilib.

“Bir Könüllü” - “Avro-2020 Könüllü Kuboku”nun qalibi

Mayın 3-də Azərbaycanda fəaliyyət göstərən könüllü təşkilatları arasında “Avro-2020 Könüllü Kuboku”nın final oyunu keçirilib. AFFA-nın təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə baş tutan final oyununda “Bir Könüllü” təşkilatı ilə “Turizm Könüllüləri” təşkilatı qarşılaşdırıb. “Bir Könüllü” təşkilatı 1-0 hesabı ilə qalib gələrək, “Avro-2020 Könüllü Kuboku”nın qalibi olub.

Turnirdə ümumilikdə müxtəlif qurumların 16 könüllü təşkilatı mübarizə aparıb.

Mükafatlandırma mərasimində təhsil nazirinin

müavini Firudin Qurbanov, AFFA-nın icraçı vitse-prezidenti Elxan Məmmədov, Dövlət Turizm Agentliyinin sədri Fuad Nəğıyev, Azərbaycan Gənclər Fonduunun icraçı direktoru Fərid Cəfərov, Gənclər və İdmən Nazirliyinin şöbə müdürü Fərid Mansurov, “Avro-2020 Bakı”nın sefiri Vəli Qasimov və “Avro 2020” Bakı Könüllülər programının sefiri Taleh Yüzəboyov iştirak edib.

Qeyd edək ki, turnirin tərəfdəşləri Azərbaycan Gənclər Fondu və Azərbaycan Könüllü Təşkilatları Ittifaqıdır.

“Rəqəmsal bacarıqlar” layihəsinin əhatə dairəsi genişlənir

Müasir dünyada elm, təhsil, innovasiyalar və buların əsasında yaradılan elmi-tutumlu məhsullar iqtisadi inkişafın əsas amilləri hesab olunur. Bu baxımdan, son illər iqtisadiyyatın və cəmiyyətin rəqəmsal transformasiyası prioritet məsələlərdən birinə çevrilib. Ölkədə rəqəmsallaşma, İKT sahəsində yeni infrastruktur quruculuğu, müasir texnologiyaların tətbiqi və modernizasiyası sahəsində mühüm işlər görülüb. Belə ki, İKT infrastrukturunun əsasını təşkil edən genişzolaqlı internet şəbəkəsinin inkişafı, “Hökumət buludu”, “Böyükəhməli məlumatlar”, “Ağlılı şəhər” və “Ağlılı kənd” kimi rəqəmsal təşəbbüsler həyata keçirilir. Azərbaycanın regionda rəqəmsal mərkəzə çevrilməsi istiqamətində ardıcıl islahatlar aparılır.

Qeyd edək ki, “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”na əsasən son illər təhsildə müasir texnologiyaların tətbiqinin dünya standartları seviyyesine çatdırılması baxımdan geniş işlər həyata keçirilir. Belə ki, bütün təhsil pillələri üzrə İKT infrastrukturunu inkişaf etdirilir, elektron təhsil texnologiyalarının tətbiqi genişləndirilir, təhsil sahəsinin idarə olunması və tənzimlənməsində vahid informasiya strukturu formalşdırılır, davamlı olaraq pedaqoji kadrların İKT üzrə peşəkarlıq seviyyəsi artırılır.

Şagirdlərdə algoritmik düşünəcə və programlaşdırma bacarıqları

Şagirdlərin algoritmik düşünəcə və programlaşdırma bacarıqlarını inkişaf etdirən “Rəqəmsal bacarıqlar” layihəsi böyük əhəmiyyət kəsb edir. Təhsil sistemində gənc nəslə gələcək rəqəmsal texnologiyalar dövrünə hazırlamaq üçün onlara məktəb yaşından rəqəmsal serüştələrin aşınlanması diqqət mərkəzində saxlanılır. Təhsil Nazirliyi “Rəqəmsal bacarıqlar” layihəsi çərçivəsində uşaqların məktəb yaşlarından

algoritmik düşünəcə, məntiqi təfəkkür, layihə qurmaq bacarıqlarını inkişaf etdirməyi, eləcə də onlara proqramlaşdırma əsaslarını aşlamağı prioritət hesab edir. Layihə informasiya texnologiyaları sistemləri və rəqəmsal bacarıqların öyrədilməsi məqsədilə proqramları hazırlayan “Alqoritmika” beynəlxalq proqramlaşdırma və riyaziyyat üzrə məktəb ilə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilir. Dünyanın on innovativ metodikalarından istifadə edilməklə peşəkar metodist və mütəxəssisler tərəfindən hazırlanmış məzmun müvafiq sahə üzrə ən yaxşı təcrübələri özündə birləşdirir.

222 məktəb, 120 minədək şagird

Layihə təhsilalanlara yeni texnologiya və rəqəmsal bacarıqları təcrübədə öyrənməyə, proqramlaşdırmanın sırlarına bəslədilməyə imkan yaradır. Layihə başlığı ilə Bakı şəhərində 45 məktəbdə 5-ci sinif üzrə 65 min şagirdi əhatə edib. 2018-2019-cu tədris ilində ölkə üzrə dəha 73 məktəbdən 26 min şagird layihəyə cəlb olunub. 2019-2020-ci tədris ilində isə layihə ilində əhatəsi genişləndirilərək layihəyə 100 məktəb də qoşulub.

Növbəti tədris ilində layihə daha çox şagirdi əhatə edəcək

Layihəyə 1300 nəfərdən çox müəllim cəlb olunub

“Rəqəmsal bacarıqlar” layihəsi

çərçivəsində fealiyyət göstərən müəllimlərin sayı 1300-dən çoxdur.

Onlardan 1050 müəllim Azərbaycan bölməsi

üzrə 89, 256 müəllim isə rus bölməsi

üzrə 30 mindən çox şagirdə infor-

matika fənnini yeni formatda tədris

edir. Layihə çərçivəsində davamlı olaraq müəllimlərin peşəkarlıq seviyyəsinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə təlimlər keçirilir. Pandemiya vəziyyətinə nəzərə alaraq təlimlər distant formada təşkil olunur. Təlimlər nəticəsində müəllimlər layihədəki fealiyyətləri çərçivəsində beynəlxalq “Alqoritmika” proqramlaşdırma məktəbinin metodistləri tərəfindən hazırlanmış məzmunun yüksək keyfiyyətli tədrisini apara biləcəklər. Təlim mövzuları proqramlaşdırma dillərinin əsaslarını, alqoritm anlayışını, alqoritmin növlərini, “Scratch” proqramlaşdırma mühitinə resursların yaradılması kimi sahələri əhatə edir. Eyni zamanda, “Python” proqramlaşdırma dili, obyektlə idarəetmə imkanları və s. kimi mövzular da təlim programında öz ek-sini tapır.

330-dan çox teledərs

Layihə çərçivəsində tədrisin effektiv aparılması məqsədilə təhsil ocaqlarında dərsler zamanı şagird və müəllimlər tərafından istifadə olunan rəqəmsal sistemin uğurlu tətbiqi üçün İKT infrastrukturunun əhəmiyyətli dərəcədə təkmilləşdirilməsi işləri həyata keçirilir. Azərbaycan Təhsil Şəbəkəsinə sürətli çıxış təmin və infor-matika kabinetləri rəqəmsal avadanlıqlarla təchiz olunur.

Tədris prosesinin düzgün qurulması və ümumilikdə layihənin mərhələli icrası istiqamətində müzakirələrin aparılması məqsədilə məktəb rəhbərləri, pedaqoji heyət ilə mütəmadi görüşlər təşkil olunur. Qeyd edək, layihə çərçivəsində keçirilən dərslərdə şagirdlərin daha da fəal olmasına və effektiv tədrisin aparılması təmin etmek məqsədilə məktəblər təhlil hesabatları təqdim edilir. Təhlil sənədinə əks olunan göstəricilərə əsasən məktəblər şagirdlərin fealiyyətini izleyə və vaxtında yaranmış çatınlıkları aradan qaldıra bilərlər. Layihə üzrə oyani və distant dərslərlə yanşı, həm Azərbaycan, həm də rus bölmələri üçün teledərslerin yayımı da davam etdirilir. Bu günə qədər layihə çərçivəsində 330-dan çox teledərs efirə gedib.

Növbəti tədris ilinə yeni hədəflərlə

Növbəti 2021-2022-ci tədris ilində layihənin genişlənmə imkanlarına müvafiq olaraq fealiyyət planı müəyənələşdirilir. Layihənin uğurlu göstəricilərini nəzərə alaraq plana uyğun 200000 şagirdin əhatə edilməsi nəzərdə tutulur. Mövcud məktəblərdə paralel sinif sayının artırılması ilə yanşı, infor-matika fənninin tədrisində yeni yanaşmamı yeni bölgelərdən olan dəha çox məktəblərdə tətbiq etmek planlaşdırılır.

Eyni zamanda, beynəlxalq “Alqoritmika”nın məzmun üzrə mütəxəssisləri tərəfindən dərs proqramları təkmilləşdiriləcək, layihənin platformasında əks olunan materialların dərərin seviyyədə mənimsənilməsinə imkan verəcək yeni alətlər və vəsiti-lər hazırlanacaqdır.

Niyazi RƏHİMÖV

Şagirdlərə Zəfər tariximiz haqqında danışmaq qürurvericidir

O, tarix müəllimidir... illərini şagirdlərinin istər dünya ölkələrinin, istərsə də doğma Azərbaycanın tarixini öyrənmələrinə həsr edib. Özü də sevə-sevə, müəllimlik fəaliyətindən zövq ala-alə. Bəlkə də bu peşəyə olan həvəsindəndir ki, aspiranturaya qəbul olunsa da elm dalınca getməyi deyil, məhz müəllim kimi fəaliyyət göstərməyi qərəlaşdırıb. Bu dəfəki yazımızın qəhrəmanı Bakıdakı 266 nömrəli tam orta məktəbin tarix müəllimi Rəsmiyə Fərzəliyevadır.

Müəllimlik peşəsinə olan sevgisi...

Qəbələ rayonunun Aydınlıqla kəndində doğulan Rəsmiyə Fərzəliyeva orta təhsilini başa vurduqdan sonra Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin tarix fakültəsinə daxil olur. 1995-ci ildə ali təhsilini başa vuraraq bir müddət doğma kəndində tarix müəllimi kimi fəaliyyət göstərir. 1999-cu ildə aspiranturaya qəbul olunsa da müəyyən obyektiv səbəbdən onu bitirmir. Müəllimlik peşəsinə olan sevgisi onu hazırla çalış-

diğ doğma məktəbina, ezziz şagirdlərino bağlayır. Və 20 ildən artıqdır ki, ömrünü yetişməkdə olan gənc nəslin savadlı, öz vətənine layiq böyüməsi istiqamətində bilik və bacarığı esir-gəməyən Rəsmiyə Fərzəliyeva bu gün məhz müəllim kimi tanınmasından, sevilmesindən qürur duyur.

Qarabağ xanlarının Cavanşirlər nəşlindən sayılan nənəsi rayonun ilk ali təhsilli müəllimi olub

Niyə məhz müəllim olmayı istəyib? Müəllimliyi vaxtilə ona dərs demiş bu mütqaddəs peşənin sahibləri sevdirdi. Onun üçün müəllimləri həzər zaman ən yüksək zirvədə olub. Ən əsası isə bu sevgi ona ırsın keçib. Nənəsi Zümrüd müəllim Şuşalı qızı idi. Qarabağ xanlarının Cavanşirlər nəşlindəndir. 1930-cu illərdə Qəbələye gəlin gəlib. Rayonun ilk ali təhsilli müəllimi olub. Burada uşaqların məktəblərə cəlb olunmasında, savadlanmasında əvəzsiz xidmətlər göstərib. O dövrün ən çətin vaxtlarında 3 kənddə müəllimlik edib. Böyük arzuları olsa da yarımcı qalb. Həyatdan vaxtsız köçüb. Məhz nəvəsi Rəsmiy-

yə müəllim onun yolunu davam etdirməyi qorara alıb. Bu haqda özü belə söyləyir: "Müəllimliyi seçməkdə əsla peşman deyiləm, çox şərəflə bir mis-siyam var. Uşaqlarla işləməyi sevirəm, onların saf, kövrək qələblərində özünə taxt qurmaq hər bir müəllimin arzusudur".

İlk növbədə müəllim öz fənnini sevməlidir ki...

Uzunillik təcrübəyə malik yazılmızın qohrəmanı məhz belə düşünür. Deyir ki, öz fənnini sevən müəllim şagirdlərinə də onu sevdirməyi bacaraq. Dünyə, eləcə də Azərbaycan tarixini şagirdlərinə sevə-sevə öyrədən pedaqoq hər dəfə sınıf ilk dəfə girmiş kimi daxil olur.

Müəllimliyin çətin olduğu qədər eyni zamanda masuliyət tələb etdiyini yaxşı anlayan R.Fərzəliyeva fənninin tədrisinə yaradıcı yanaşmağa çalışır.

Bir ildən artıqdır ki, pandemiya şəraitində yaşadığımızdan dərsler onlayn keçirilsə də bu, onun dərsə olan

Rəsmiyə Fərzəliyeva:
"Mənim həyatda qazandığım uğur şagirdlərimin müəllimlik ixtisasına yiyələnməsidir"

qazandığı qələbə ilk növbədə vətəndaş olaraq onu da qururlandı. Ölkə başçısının işgal olunmuş torpaqlarımızı geri qaytarması her bir Azərbaycan vətəndaşına en böyük hediyəsidir. İllərdir mənfur düşmənlerimizin əsərəti altında olan torpaqlarımızı şagirdlərinə xəritədə göstədiyini söyləyən pedaqoq azad olunan rayon və kəndlərimizə, Qarabağın mirvarisi saylanı Şuşamıza - doğma yurdumuzun əsl sakinlərinin yaxın vaxtlarda qayıdı günüün həyəcəni ilə yaşayır. Hətta ölkənin bir sıra saytlarında çıxan yazılarında da bu qələbənin sevinci ilə bağlı fikirlərini, duygularını qələmə alıb. Və təsadüfi deyil ki, 2021-ci ildə Rəsmiyə Fərzəliyeva Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən siyasetin uğurlu nəticələrinin mətbuatda işləndirilməsində yüksək fəallıq göstərdiyinə görə Nəsimi Rayon Gənclər və İdman İdarəsi tərəfindən fəxri formada layıq görüllər.

O, yaradıcı müəllim, dövlətçiliyinə sadıq bir təhsil işçisidir.

Bu gün şagirdlərinə Azərbaycanın şanlı Zəfər tarixindən fəxrələr söz açır

Tarixçi müəllim 2020-ci ilin tariximizdə Zəfər ili kimi qalmasının sevincini yaşamaqdadır. Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Müzəffər Ordumuzun

Şamirə KƏRİMOVA

9 Zəngilan məktəblisi finalda

Ümumtəhsil məktəblərinin VI-VII sinif şagirdləri arasında keçirilən VI Respublika fənn müsabiqələrinin rayon (şəhər) mərhələsinin nəticələri məlumat olub.

Riyaziyyat, informatika, fizika, kimya və biologiya fənləri üzrə keçirilən bələdçi yarışının ilkin mərhələsində Zəngilan rayonu üzrə 73 şagird iştirak edib.

Təhsil səbəbindən aldığımız məlumatda görə, rayon (şəhər) mərhələsinin nəticələrinə əsasən rayon üzrə 9 şagird finala vəsiqə qazanıb.

Fənn müsabiqələrinin final mərhələsinin may ayının sonunda keçirilməsi planlaşdırılır.

Fənn müsabiqələrinin keçirilməsində əsas məqsəd istedadlı uşaqların aşkar olunması, şagirdlər arasında sağlam rəqabət mühitinin yaradılması, aşağı sinif şagirdlərinin müxtəlif fənlərə olan marağının artırılması və onlara məqsədönlü işlərin aparılmasından ibarətdir. Fənn müsabiqəsi qalibləri beynəlxalq olimpiadalarla hazırlıq mərkəzlərinə dinleyici qismində dəvət ediləcək, eyni zamanda müvafiq ixtisaslar üzrə liseylərə müsabiqədənən qəbul olma imkanına sahib olacaqlar.

Şəhid Asim Abbasovun xatirəsi anılıb

İmisi rayonunun Hacırustəmlı kənd tam orta məktəbində Vətən müharibəsi şəhidi Asim Abbasovun xatirəsinə həsr olunmuş tədbir keçirilib. Şəhidlərin ruhu bir dəqiqlik sükutla yad edildikdən sonra məktəbin direktoru Dərgah Mehdiyev tədbiri giriş sözü ilə açaraq görüşün mahiyəti və Vətən müharibəsində Şanlı Ordumuzun qazandığı qələbədən danişib.

Tədbirdə iştirak edən şəhidin döyüş yoldaşları Vüqar Səfərov, Əmrərah Əliyev, İlham Mensimov, Azad Abdullaev, Mehbəli Sadıqov, Orxan Əhmədov, Tərlan Məmmədov, Tacəddin Abdullaev, Elvin Soltanlı Asimin şərəfli döyüş yolu nəzər salıbalar.

Azərbaycan Ordusunun çavuşu Asim Abbasov 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermenistanın işgali altında olan ərazilərin azad edilməsi və Azərbay-

canın ərazi bütövlüyünün bərpa olunması üçün başlanan Vətən müharibəsi zamanı Füzulinin azadlığı uğrunda gedən döyüşlərin iştirakçısı olub. O, sentyabrın 28-də Füzuli uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olub.

Prezident İlham Əliyevin Sərəncamına əsasen Asim Abbasov ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "İgidliyə görə", "Füzulinin azad olmasına görə" medalı ilə təltif edilib.

Tədbirdə Vətən müharibəsinin iştirakçıları olmuş kənd sakinləri Oruc Alaharov, Şəmsi Dadaşov, İlkin Məmmədov, Rəsul Süleymanov "Qara Qaratal" ləqəbli Asim Abbasovun həyət yoldan danişaraq şəhidin oxuduğu sınıfə onun adının verilməsi təşəbbüsünü irəli sürüb.

Şəhidin anası Nuridə Abbasova göstərilən diqqət və qayğıya görə min-nətdarlığını bildirib.

"Qarabağ abidələri"

Təhsil Nazirliyinin dəstəyi və 3 nömrəli Uşaq Gənclər İnkıfət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə "Qarabağ abidələri" respublika onlayn rəsəm və el işləri müsabiqəsi keçirilib.

Müsabiqə 3 yaş qrupu üzrə (8-10,11-14,15-17) ümumtəhsil müəssisələrinin şagirdləri və məktəbdənən təhsil müəssisələrinin dərnək üzvləri arasında keçirilib. Yarışmaya rəsm və tətbiqi sənət sahələri üzrə müəllimlər də dəvət olunub.

Üç mərhələdə keçirilən müsabiqənin 1-ci mərhələsinə iştirakçılar el işlərini hazırlayaraq 1 nominasiya üzrə qatılıblar. Növbəti turda iştirakçıların rəsm və el işləri qiymətləndirilir. Sonuncu mərhələdə isə qalıblar müəyyən olunub.

Qeyd edək ki, Sumqayıt şəhər 1 nömrəli Uşaq Gənclər İnkıfət Mərkəzinin dərnək üzvləri müsabiqədə uğur qazanıblar. 11-14 yaş qrupu üzrə Ayan Abdullayeva I, Nəzrin Baxşalıyeva isə II yerləri tutublar.

Şakir CƏFƏROV

Dövlət Proqramı təqaüdçüləri

“Təhsilə yatırılan investisiya həm qazançlı, həm də uzunmüddətlidir”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 16 noyabr 2018-ci il tarixli 711 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı” çərçivəsində xaricdə təhsil almaq imkanı qazanan gənclərdən biri də Yusif Əfəndizadədir. O, hazırda Dövlət Proqramı çərçivəsində Fransanın Lyon Universitetində doktorantura təhsili alır. Yusif İmran oğlu Əfəndizadə 1993-cu ildə Mingəçevir şəhərində anadan olub. 2000-2011-ci illərdə Mingəçevir şəhər Nizami Gəncəvi adına tam orta məktəbdə təhsil alıb. Ali təhsil illəri və əldə etdiyi uğurlar barədə isə özü danışacaq.

- Bu vaxta qədər ali təhsil həyatınız. Hansı universitetlərdə və hansı ixtisas üzrə təhsil almısınız?

- Orta məktəb illərindən tibb elminə marağım vardi. Tibbə dair ədəbiyyatlar oxuyar, xəstəliklərin yaranma səbəblərini və müalicə mexanizmlərini anla- mağa çalışardım. Bəlkə də bu səbəbdən biologiya və kimya fənlərinə hədsiz marağım vardi. Odur ki, qarşı- ma məqsəd qoymuşdum - həkim olacaqdım. Bu yön- də hazırlıqlarımı davam etdirdim və 2011-ci ildə orta tehsilimi başa vurduqdan sonra ali məktəblərə qəbul imtahanında 604 ballıq nəticə göstərsəm də bu, mə- nim ödənişsiz əsaslarla Tibb Universitetinin müalicə işi ixtisasına düşməyim üçün yetərli nəticə sayılmırı. Bu səbəbdən sənədlərimi Qafqaz Universitetinin kimya ixtisasına verdim. İxtisasının ingiliscə olması seçiminə təsir edən əsas amillərdən idi. Qərar ver- mişdim ki, əgər həkim ola bilməyəcəkdimsə, tibb el- minə kimya tədqiqatçısı kimi fayda verəcəkdim. Nə- ticədə xəstəliklərin müalicəsində istifadə olunan bü- tün növ dərman vasitələri kimyaçıların əməyinin bəh- rəsidir. Odur ki, Qafqaz Universitetində ali kimyanın baza biliklərinə yiyləndim.

2016-ci ildə bakalavr təhsilimi yaxşı qiymətlərlə başa vurub magistr təhsilimi üzvi kimya ixtisası üzrə Fransanın Lyon Universitetində Fransa dövlət təqaüdü hesabına davam etdirdim. Lyon Universitetindən magistr dərəcəsi ilə məzun olduqdan sonra qazanmış olduğum nəzəri biliklərin məni tam olaraq istədiyim hədəfə götürmək üçün qane etmədiyi qənaətinə gəlmışdim. Bu səbəbdən də qərara geldim ki, ikinci bir magistr təhsilinə yiyələnməliyəm.

Bu defə istiqamət Paris Universiteti idi. İxtisas biomolekulyar kimya idi və istəklərimə tam olaraq cavab verirdi. Kifayət qədər perspektivlik vəd edən bu magistr programını bir ildə bitirməyə müvəffəq olmuşdum (2019-2020). Diplom işim influenza (qrip) virusuna qarşı spesifik və yeni metodoloji üssullarla dərman sintezinin həyata keçirilməsi idi. Proyekt böyük olduğu üçün hələ də davam edir və artıq ilkin müsbət nəticələr əldə olunub.

Hələ magistr təhsilim davam etdiyi müddətdə ar-tıq növbəti təhsil pilləsi-doktorantura üçün eyni uni-versitetin tibbi kimya laboratoryyasından qəbul istəyi almışdım. Mövzu isə hələ on il əvvəl xəyalını qurdu-ğum gen kimyası idi. Yəni, tam izahını vermiş olsam, günümüzdə həllimi tapmayan bir çox genetik xəstəlik-lərin müalicəsi üçün insanın genetik strukturuna bir-başa təsir edəcək sintetik genetik moleküllerin sintezi ilə məşğul olacaqdım. 2020-ci ilin oktyabrından baş-layın bu marafon daha üç il müddətində davam edə-cək.

- Dövlət Programının təhsilinə dərəcədə rolü, əhəmiyyəti barədə nə deyə bilərsiniz?

- Fikrime, Dövlət Proqramı, Azərbaycan təhsilinin inkişafı yolunda atılmış çox ehemiyətli bir layihədir. Şübhə yoxdur ki, elme, təhsilə yatırılan investisiya həm qazanchlı, həm dayanıqlı, həm də uzunmüddəlidir. Biznes yatırımlarında itirmə riski daim vardır,

amma təhsil elə bir sektordur ki,
buraya göstərilən cüzi diqqət külli qazanc olaraq geri
dönəcək. Və xoş olan odur ki, bu proses ölkəmizdə
artıq başlayıb və xoşbəxtəm ki, mən də bu tarixi layi-
benin bir parçasıyam.

- Doktorant təhsili aldigınız universitet və tədqiqat mövzunuz barədə nə deyə bilərsiniz?
- Hazırda Paris Universitetinin nəzdində fealiyyət göstərən "Kimya, Biokimya, Farmakologiya və Tok-

gostərən Kliniya, Biokliniya, Farmakologiya və Toksikologiya Laboratoriyası”nda doktorantura təhsilimi davam etdirirəm. Tədqiqat mövzum yuxarıda da qeyd etdiyim kimi genetika elmi ilə bağlıdır. Daha dəqiq desəm, gen terapiyası ilə. Əsas işimiz iki istiqamətdə olmaqla günümüzde həlli çətin görünən bir çox genetik xəstəliklərin səmərəli və effektiv üsullarla müalicəsinin mümkünlüyünü təmin etməkdir. Belə ki, birinci istiqamət üzrə sintez olunmuş aktivləşdirilməmiş (yalnız insan orqanizminə daxil edildikdən sonra aktivləşdirilir) dərman maddəsinə ikinci istiqamət üzrə sintez etdiyimiz insanın gen daşıyıcılarının prototiplərinə “tikməkə” genetik sferada olan nizamsızlığı aradan qaldırmağı hədəf qovmusuq. Bu cür əhəmiyyətli

dən qadın magiñ hədəf qoyılmışdır. Bu cür əməkdaşlığıñ
layihələr, əlbəttə ki, çoxşaxəli elmi əməkdaşlıqların
nəticəsində ərsəyə gəlir. Odur ki, kimyaçı olaraq bi-
zim işimiz bununla yekunlaşsa da əldə etdiyimiz nəti-
cələri əməkdaşlıq etdiyimiz biologiya laboratoriyasına
göndəririk və orada fərqli analitik prosedurlardan ke-
çən kimyəvi maddələrin effektivliyi sübut olunarsa,
bu zaman artıq növbəti addım, kliniki faza mərhəlesi
üçün qapılar açılmış olur. Ondan sonrası isə bəllidir.
Təbii ki, bütün bunlar hələ ki, hipotezdir və yolun baş-
lanğıcında olduğumu nəzərə alsaq, görüləcək işlərin
hələ irəlidə və çox olduğunu deyə bilərəm.

- *Tədqiqatlarınız təhsil sistemimiz və xüsusən də tarəfdaslı təhsil müəssisəsi üçün nə dərəcədə əhəmiyyətlidir və hansı töhfələr verə bilər?*
- Fransadakı təhsilim müddətində belə bir spesifik və perspektiv vəd edən sahədə əldə etdiyim istə praktiki olsun, istərsə də nəzəri biliklərin, düşünürəməki, ölkəmizdə bu sahənin inkişafına hər hansısa bir formada töhfəsi ola bilər.

Əməkdaşlıq etdiyim Xəzər Universiteti ilə də zaman-zaman müyyəyen mövzularda müzakirələrimiz olur. Universitet rəhbərliyi təhsil müəssisəsinin tədqiqatlara cəlb olunmasında olduqca maraqlı görünür. Bu, ilkin olaraq müsbət addım kimi qiymətləndirilməlidir. Qərbədəki multidisiplinlar çoxşaxəli elmi tədqiqat layihələrinin ölkəmizdə icrasını təmin etmək üçün dövlət və özəl sektorun dəstəyi ilə fondların təsis edilməsi, digər universitetlərin əməkdaşlığı cəlb olunması istiqamətində işlərin görülməsi məqsədən müvafiq sayılmalıdır.

- *Təhsil aldığınız universitetə pandemiya necə təsir edib? Hazırda tədris necə və hansı formatda davam edir?*
- *Artıq bir ildən çoxdur ki, ənənəvi tədrislə, dərs auditoriyaları ilə viddələşməsem. Necə deyərlər, birləşmələr?*

kimyaçının yeri laboratoriyadır. Təhsilin doktorantura pilləsi daha çox tədqiqat əsaslıdır və kimya da praktiki işlər tələb edən bir elm sahəsi olduğu üçün mənim də günümün çox hissəsi laboratoriyada, tədqiqat sahəmə uyğun işlərin aparılması ilə möşğul olmaqla keçir. Fransada universitetlərdə ənənəvi tədrisin hazırda dayandırılmasına baxmayaraq bu hal biz tədqiqatçılar üçün keçərlidir.

- Pandemiya universitetinizdə tələbə-müəllim münasibətlərinə, tələbələrin fəallığına necə təsir edib?

- Hesab edirəm ki, bu mövzu pandemiyanın başlamasından bu yana aktuallığını qoruyub saxlayan və zaman-zaman müzakirə olunan əhatəli bir mövzudur. Məsələyə ümumi prizmadan baxsaq, hər bir təhsil formasının, istər ənənəvi, istərsə də onlayn təhsilin öz müsbət və mənfi tərəflərinin olduğunu görərik. Onlayn təhsil pandemiya ilə əlaqədar ortaya çıxan bir format deyil. Bundan əvvəl də olub, amma heç vaxt bugünkü kimi geniş tətbiq olunduğunu deyə bilmərik. Bununla belə, bu formatdakı təhsilin hələ ki, başlanğıcında olduğumuzu düşünürəm. Qisasi, hələ gediləcək çox yol var. Mənim şəxsi fikrim isə odur ki, uzaqdan tədris ənənəvi tədrisi heç bir halda tamamilə əvəz edə bilməz. Ancaq, əksi mümkünndür. Əsrımız texnologiya əsridir və ona görə də düşünürəm ki, ən optimal variantda hər iki təhsil formasının vəhdətini təşkil etmək lazımdır. Bu barədə çox uzun diskussiya aparmaq olar, amma qısa olaraq sualınıza birbaşa cavab verim ki, insan sosial varlıq olduğundan, sözsüz ki, mövcud durum həm tələbə-müəllim, həm tələbə-tələbə, həm də müəllim-müəllim münasibətlərinə idi mənada mənfi təsir edir.

- Doktorantura təhsilinizdən gözləntiləriniz barədə nə dey bilərsiniz?

- İlk önce başladığım layihəni müvəffeqiyətlə bitirmək ən böyük gözlətimdir. Eyni zamanda bura-dakı fəaliyyətim dövründə Azərbaycanla bağlı bir ne-çə əməkdaşlıq layihələrinin yaradılması ilə bağlı da planlarım var. Bunu da Fransada fəaliyyət göstərən və bizim parlaq, ziyalı gənclərimizin öz imkanları hesa-bına qurduğu "ALİM ELMİ TƏŞKİLATI"nın dəstəyi ilə həyata keçirməyi düşünürük. Ümumilikdə, elmə dair bütün gözlətilərim müsbət yönəldir və hər biri də bəşəriyyət, insanlıq, ölkəmiz və insanlarınımızın maariflənməsi, savadlanması istiqamətindədir.

- *Gələcək planlarınız və hədəfləriniz...*

- Dünyadaki durmadan dəyişən ümumi bilik axı-nunda damla qədər de olsa, pay sahibi ola bilmək bir tədqiqatçı üçün böyük xoşbəxtlik olmalıdır. Elm elə bir sonsuz dəryadır ki, burada heç bir sərhəd yoxdur və durmadan araşdırılmalı, yeni nələrse öyrənməlisən. Sonda müsahibəni görkəmli biokimyaçı və yazar İsak Azimovun sözləri ilə yekunlaşdırmaq istəyərdim: “Təhcil hittə biləcəyiniz bir şey davıldır.”

Elmə, təhsilə yatırılan investisiya həm qazançlı, həm dayanıqlı, həm də uzunmüddətlidir. Biznes yatırımlarında itirmə riski daim vardır, amma təhsil elə bir sektordur ki, buraya göstərilən cüzi diqqət külli qazanc olaraq geri dönəcək.

Tədqiqat mövzum yuxarıda da qeyd etdiyim kimi genetika elmi ilə bağlıdır. Daha dəqiq desəm, gen terapiyası ilə. Əsas işimiz iki istiqamətdə olmaqla günü müzdə həlli çətin görünən bir çox genetik xəstəliklərin səmərəli və effektiv üsullarla müalicəsinin mümkün olduğunu təmin etməkdir.

Təhsilin doktorantura pilləsi daha çox tədqiqat əsaslıdır və kimya da praktiki işlər tələb edən bir elm sahəsi olduğu üçün mənim də günümün çox hissəsi laboratoriyada, tədqiqat sahəmə uyğun işlərin aparılması ilə məşğul olmaqla keçir.

Dünyadaki durmadan dəyişən ümumi bilik axı-nında damla qədər də olsa, pay sahibi ola bilmək bir tədqiqatçı üçün böyük xoş-bəxtlik olmalıdır. Elm elə bir sonsuz dəryadır ki, burada heç bir sərhəd yoxdur və durmadan araşdırılmalı, yeni nələrsə öyrənməlisən.

Oruc MUSTAFAEV